

SCHELE TONE EN ZIJN MOEDER.

Tone was een lange slungel van een vent. Een lange "zwickzwak", zou men in het Oostends zeggen. Tenware men de uitdrukking "lange laber" zou verkiezen. Of misschien nog "lange drendel", "lange perse", "lange zwèpestok" of iets dergelijks. Het Oostendse dialekt is immers bijzonder rijk . . .

Verder kon Tone het absoluut niet verbergen : Hij was positief scheel. En niet alleen scheel, doch ook tamelijk "kikebie" of bijziende. Zodat iedereen hem "Schele Tone" noemde. Deze scheelheid en myopie en, onder ons gezegd, ook wel een tikje onnoztheid waren de reden dat hij het varen op de sloepen vroegtijdig node had moeten opgeven. Want Tone had werkelijk en waarachtig gevaren. Ja, wat dan begonnen in deze verre tijden, wanneer als er nog geen "Dop" bestond, noch andere maatschappelijke voorzorgen? Werken in de vismijn of bij de een of andere viskoopman? Wel bedankt om iemand te werk te stellen, die maar "holf z'n bukk zag" en die daarbij een beetje simpel was! . .

In Godsnaam, dan maar met vis leuren.

Ja maar, opgepast! Het vis leuren was het apanage, een aloud uitsluitend recht van vrouwen. Van vissersvrouwen alleen. Al bestonden hieromtrent geen "Charters of Keuren" hoegenaamd. Inderdaad hebt gij ooit een man zien met vis leuren in de straten van Oostende? Dan maar zijn moeder

er bij gesleurd. En zo kwam het dat Schele Tone en zijn oude moeder Wanne samen leurden. En dit span werd dusdanig aangenomen . . .

Wie heeft vroeger dit zonderling koppel niet gekend? Hij, scheel en bijziende. Zijn moeder eerder klein en gezet. Hij, gekleed met de bruine kiel, de vissersmuts met korte klep en, in de winter, kleurige slobkousen over de broekspijpen getrokken. Zij met de witte gepijpte muts op, sjaal kruisgewijs over de borst geslagen en op de rug geknoopt. Blauwe voorschoot met diepe zakken. En, wel te verstaan, allebei klompen . . .

Ze droegen een platte vismand tussen hen beiden. Tone had bovendien een tweede mand aan de vrije arm. Het was meestal Wanne die uitriep wat ze die dag te verkopen hadden :

Levende "vassche" schulletjes zie-ienn! . .

Schone "platjes" zie-ienn! . .

De jongeren begrijpen natuurlijk niet hoe Schele Tone en Wanne hun brevet van grote populariteit verwierven en aldus de eer genieten onder de Oostendse Volkstypes opgenomen te worden? Al is deze roem dan nog postuum . . .

Welnu nooit ofte nooit hebben de mensen Tone en Wanne ontmoet zonder ze te horen krakelen, mopperen, twisten, schelden, knorren . . .

Gebood Wanne: "Eerst langs hier!", dan besliste Tone: "Nee, eerst langs daar!" Opperde Tone: "rechts!", zo maande zijn moeder dadelijk: "links!". Riep de oude vrouw niet genoeg, zo vitte de Schele: "Is je toenge versteven, tenne?". Herhaalde ze daarentegen haar roep te dikwijls of te luid, zo morde de andere: "Hoed e kè je sm . . !"

Daarop ontstond telkens "kèkelienge, scheldienge" . .

En zo ging het onophoudend, langs alle straten, gans de lange weg heen. Doch tussenin klonk het steeds al maar door :

Vassche toengetjes zie-ienn ! ...
of :

Schone knorhoans Sietje, Fikke, Fientje, Manse ? ..
want ze hadden beslist veel vaste klanten ...

In de deftige straten riep Wanne beleefder :
Levende schulletjes, Madamtje ?

en tot haar slungel van een zoon beet ze toe : " Ka je ni stille
stoan, gi ! .. " Het volk keek geamuseerd toe, lachte simpa-
tiek of wierp aanmoedigend olie op het vuur. Doch in spijt
van hun eeuwig twisten, of misschien juist daardoor, deden
Tone en Wanne fijne zaakjes. Laat ze maar los, die twee ...

Wanne en haar zoon woonden in de Sint Paulusstraat,
tussen de Aartshertoginne- en Kristinastraten, rechtover
een welbekend snoepwinkeltje uit die tijd. Ze genoten afzon-
derlijk allebei de genegenheid der geburen. Zodra ze echter
tezamen waren, begon onweerstaanbaar opnieuw hun sem-
piterneel krakelen en gekibbel om niets en om alles, zodat
hun twisten spreekwoordelijk werd ...

Toen in 1925 het plan opgevat werd een luisterrijke
halfvastenstoet in te richten, zoals dit jaren geleden de ge-
woonte was, besloot de liefdadigheidskring " De Lustige Zi-
gomars " de vroegere reuzen in ere te herstellen. Edoch, de
reuzen zouden thans een specifieke lokale kleur hebben, van
eigen bodem zijn. De reus zou een Oostendse visser zijn, de
reuzin een visserin . . . Deze reuzen zouden hun groep opluis-
teren in de karnavalstoet. Het voorstel genoot de instemming
van de gemeenteraad en de stad verleende een milde toelage
aan de Zigomars om hun ontwerp ten uitvoer te brengen ...

De reuzen werden realistisch uitgevoerd, zonder mooi-
doenerij.

Alles goed en wel, doch reuzen moeten ook een naam
hebben. De nieuwe reuzen zouden een echte Oostendse naam

dragen. En men zocht, men diskussieerde, men twistte — we zijn immers Oostendenaars — en ten slotte dacht men aan Schele Tone. De visserin werd Wanne gedoopt. Let wel, dat het niet in de bedoeling lag het zonderling Oostends span van eertijds te willen konterfeiten of vereeuwigen!...

Nochtans, omgekeerd, brachten de nieuwe Oostendse reuzen opnieuw opgepoetste roem en luister bij aan de volkse Schele Tone en zijn moeder Wanne...